

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Тернопільський національний економічний університет
Факультет фінансів та обліку

до 50-річчя
кафедри обліку і оподаткування

МАТЕРІАЛИ
VI МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

**«СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ОБЛІКОВО-ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ
В УКРАЇНІ»**

Том – 1
Тернопіль
22 травня 2020 року

УДК 657:658

С 76

**Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради ТНЕУ,
протокол № 8 від 29 квітня 2020 року**

Редакційна колегія:

Дерій В.А., д.е.н., професор
Задорожний З.В., д.е.н., професор
Крупка Я.Д., д.е.н., професор
Мельник Н.Г., к.е.н., доцент
Муравський В.В., д.е.н., доцент
Назарова І.Я., к.е.н., доцент
Омецінська І.Я., к.е.н., доцент
Починок Н.В., к.е.н., доцент
Романів Р.В., к.е.н., доцент
Хорунжак Н.М., д.е.н., професор

Комп'ютерна верстка:

Муравський В.В., д.е.н., доцент

**Стан і перспективи розвитку обліково-інформаційної системи в
Україні: матеріали VI Міжнар. наук.-практ. конф., 22 травня 2020 р.
Том 1. Тернопіль: ТНЕУ, 2020. 232 с.**

Розглянуті сучасні тенденції розвитку обліку в Україні та за кордоном, відображені проблеми облікової інформації як засобу забезпечення захисту інтересів власника, обліково-аналітичної інформації в управлінні підприємницькою діяльністю, розкриті актуальні проблеми розвитку аудиту та його інформаційного забезпечення, визначені перспективи запровадження сучасних інформаційних технологій в обліку, аналізі та аудиті.

Для науковців, докторантів, аспірантів, студентів а також усіх осіб хто цікавиться проблемами обліку, аналізу, статистики і контролю в системі менеджменту.

Матеріали друкуються мовою оригіналу.

Відповідальність за зміст, достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій

Відповідно до закону про авторські права при використанні наукових ідей та матеріалів цього випуску, посилання на авторів і видання є обов'язковим

© Тернопільський національний економічний
університет 2020

ISBN 978-966-654-586-5

ЗМІСТ
БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, ОПОДАТКУВАННЯ ТА
ЗВІТНІСТЬ В ГЛОБАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЦІ

Бенько І. Д. БАРТЕРНІ ОПЕРАЦІЇ: ВІТЧИЗНЯНА ПРАКТИКА ОБЛІКУ	9
Герасимович І. А. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ІНЖИНІРИНГ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	11
Головач Э. П., Хутова Е. Н. НАЛОГОВОЕ КОНСУЛЬТИРОВАНИЕ В ФОРМИРОВАНИИ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКОЙ СРЕДЫ В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ	14
Дерій В. А. УКРАЇНСЬКІ ОБЛІКОВІ НАУКОВІ ШКОЛИ КНЕУ ІМ. ВАДИМА ГЕТЬМАНА ТА ТНЕУ: ТРИ ПОКОЛІННЯ НАУКОВЦІВ	18
Жукевич С. М., Муляр К. В. ЕЛЕМЕНТИ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ В ЧАСТИНІ ОПЕРАЦІЙ З ДАВАЛЬНИЦЬКОЮ СИРОВИНОЮ	21
Жураковська І. В. ВПЛИВ ЗНЯТТЯ МОРАТОРІЮ НА НАПОВНЕННЯ БЮДЖЕТІВ І ОБЛІК ЗЕМЕЛЬ	23
Задорожний З.-М. В. УПРАВЛІНСЬКА ЗВІТНІСТЬ ТА ЇЇ СКЛАДОВІ	25
Замула І. В. ОБЛІКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ОРГАНІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА	28
Зарудна Н. Я., Кундеус О. М. ВПЛИВ ПОЛОЖЕНЬ КОДЕКСУ УКРАЇНИ З ПРОЦЕДУР БАНКРУТСТВА НА ОБЛІК ПРОЦЕСУ БАНКРУТСТВА	30
Канцедал Н. А. ІНСТИТУЦІЙНА МОДЕЛЬ ЗБАГАЧЕННЯ ПРЕДМЕТА БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ	32
Кафка С. М., Орлова В. К., Степанюк О. С. ОНОВЛЕНА КОНЦЕПТУАЛЬНА ОСНОВА ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ	36

Коваль Л. В. ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА ЩОДО ВИТРАТ МАЙБУТНІХ ПЕРІОДІВ	39
Коваль О. В. ОРГАНІЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ АКТИВІВ З ГЕНЕТИЧНО МОДИФІКОВАНИМИ ОРГАНІЗМАМИ	41
Коротаев С. Л. ПОСЛЕПРОДАЖНЫЕ ПАКЕТНЫЕ УСЛУГИ В РОЗНИЧНОЙ ТОРГОВЛЕ: ОСОБЕННОСТИ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА И НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ	43
Крупка Я. Д. РОЗВИТОК ОБЛІКУ У НАЙБЛИЖЧІЙ ПЕРСПЕКТИВІ	46
Кундря-Висоцька О. П. ЛЮДСЬКИЙ КАПІТАЛ ЯК ОБ'ЄКТ ОБЛІКУ ТА ІНСТРУМЕНТ ГЕНЕРАЦІЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	49
Кізіма Т.О., Кізіма А. Я. АНТИКРИЗОВЕ ПОДАТКОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ В УКРАЇНІ	51
Лепетан І. М. ЗБАЛАНСОВАНА СИСТЕМА ПОКАЗНИКІВ У СИСТЕМІ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ	54
Лисюк А. В. ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ РЕКЛАМНИХ ПРОДУКТІВ В УМОВАХ РОЗВИТКУ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА: КЛАСИФІКАЦІЙНИЙ ПІДХІД	57
Лукинів З. В. ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА СИСТЕМУ ОБЛІКУ ОРЕНДНИХ ВІДНОСИН	59
Малишкін О. І. ЩОДО ФОРМАТУ ЕКОЗВІТНОСТІ В УМОВАХ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	61
Мужевич Н. В., ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	64
Нежид Ю. С. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБЛІКУ ПРАЦІ ТА ЇЇ ОПЛАТИ В СИСТЕМІ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ РЕГУЛЮВАННЯ ЗАЙНЯТІСТЮ	66

ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА ЩОДО ВИТРАТ МАЙБУТНІХ ПЕРІОДІВ

Витрати майбутніх періодів – це витрати, що мали місце протягом поточного або попередніх звітних періодів, але належать до наступних звітних періодів [4]. Найповнішу інформацію про склад витрат майбутніх періодів містить Інструкція № 291. Зокрема, у цьому документі зазначено, що рахунок 39 «Витрати майбутніх періодів» призначено для узагальнення інформації щодо здійснених витрат узвітному періоді, які підлягають віднесенню на витрати в майбутніх звітних періодах [2]. Методичні рекомендації № 433[3] передбачають відображення у статті «Витрати майбутніх періодів» витрат, що мали місце протягом поточного або попередніх звітних періодів, але належать до наступних звітних періодів.

Таким чином, можна виокремити наступні ознаки, притаманні витратам майбутніх періодів: 1) період, у якому понесені витрати – звітний. Мали місце аванси видані та підтверджуючі це документи; 2) усі понесені витрати пов'язані безпосередньо з майбутнім періодом. Зокрема, або доходи, з якими пов'язане понесення цих витрат, виникнуть у майбутніх періодах, або сплачені платежі пов'язані з майбутніми періодами.

Для формування облікової політики щодо витрат майбутніх періодів важливе значення має їх склад. У деяких випадках важко розмежувати передплати (які відображають на субрахунку 371 «Розрахунки за виданими авансами») і витрати майбутніх періодів (що списуються на рахунок 39). Перш за все, потрібно використовувати перелік таких витрат, що наведений в офіційних документах. Чітко окреслює перелік витрат майбутніх періодів Інструкція № 291. Що стосується сільського господарства, то деякі витрати такого виду зазначені в Методичних рекомендаціях № 132[4]. До них належать витрати на:

- поліпшення природних сіножатей та створення культурних пасовищ (дискування, підсів трав, вартість насіння тощо) – розподіляють протягом періоду, тривалість якого, як правило, 4 – 9 років, залежить від очікуваного порядку використання площ і затверджується наказом про облікову політику підприємства;
- будівництво та утримання літніх таборів, загонів, навісів та інших споруд некапітального характеру для тварин. Ці витрати обліковують у складі витрат майбутніх періодів і відносять на собівартість рівними частинами протягом строку використання зазначених споруд, що встановлюється комісією з прийняття відповідного об'єкта в експлуатацію;
- заходи з підвищення родючості земель (зокрема, на гіпсування та вапнування ґрунтів) – такі витрати відносять на собівартість сільськогосподарської продукції рівними частинами протягом сівозміни.

Однак потрібно зазначити, що наведені переліки не є вичерпними. У разі якщо підприємства виникають інші подібні витрати, необхідно прописати це у наказі про облікову політику, орієнтуючись на специфіку діяльності. У більшості

підприємств перелік таких витрат поповнить, зокрема, оплата за користування програмним забезпеченням (поновлення програмного забезпечення) за кілька місяців наперед [2]. Тому доцільним є встановлення вобліковій політиці переліку витрат майбутніх періодів, яких немає в офіційних документах. Так, наприклад, до складу витрат майбутніх періодів можуть бути включені витрати на технічний огляд та обслуговування інших необоротних активів, знову ж таки якщо оплату таких послуг перераховують за декілька періодів; оновлення програмного забезпечення, якщо плату за оновлення перераховують одразу за декілька місяців.

Не є витратами майбутніх періодів: попередня оплата товарів, незалежно від того, у якому періоді їх отримають; попередня оплата робіт, послуг, які будуть отримані в тому самому звітному періоді, у якому здійснили цю оплату; попередня оплата за періодичні видання, яку здійснюють бібліотеки, так як для бібліотеки газети, журнали є бібліотечними фондами, а не інформаційними послугами. Бібліотечні фонди для бібліотеки є основними засобами [5]. У міжнародній практиці як приклади витрат майбутніх періодів наводять й унікальні випадки. Наприклад, коли підприємство продає основний засіб і потім бере його в оренду в покупця, при цьому отримує від продажу суму, зменшену на майбутню знижку в частині розміру орендних платежів [1]. Тоді суму цієї знижки при продажу основного засобу продавець відображає на рахунку обліку витрат майбутніх періодів, а потім у міру нарахування орендної плати списує її з рахунка. Окрім цього, можна відносити до витрат майбутніх періодів «спірні» витрати, якщо у звітному періоді понесено витрати, що належать:

1) «наперед» до декількох періодів. Зазвичай це загальногосподарські (адміністративні) витрати, в основному нематеріального характеру (послуги), що безпосередньо не пов'язані з отриманням доходу від будь-якої діяльності;

2) конкретно до доходів, що будуть отримані в майбутніх періодах. Утім, стосовно доходів від реалізації власної продукції, робіт, послуг зазвичай такі витрати кваліфікують як незавершене виробництво і акумулюють на рахунку 23[2].

Таким чином, у наказі про облікову політику важливо відображати елементи, що встановлені підприємством самостійно, а не лише ті, що прописані на законодавчому рівні.

Література

1. Голов С. Ф., Костюченко В.М. Бухгалтерський облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами. Х. : Фактор, 2007. С. 54.

2. Карпова В. Витрати майбутніх періодів: як їх обліковувати. Бухгалтер 911. 2016. №33. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/buh911/2016/august/issue-33/article-19787.html>

3. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності, затверджені наказом Мінфіну від 28.03.2013 р. № 433. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>

4. Методичні рекомендації з планування, обліку і калькуляції собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств, затверджені наказом Міністерства аграрної політики України від 18.05.2001 р. № 132. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>

5. Онищенко В. Що потрібно знати про витрати майбутніх періодів. Бюджетник.2019. URL:<https://www.budgetnyk.com.ua/article/vitrati-maybutnh-perodv>.

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

МАТЕРІАЛИ

VI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ОБЛІКОВО-ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ
В УКРАЇНІ»**

до 50-річчя

кафедри обліку і оподаткування

Підписано до друку 18.05.2020 р.

Формат 60x84 1/16. Гарнітура Times New Roman

Папір офсетний . Друк на дублюванні.

Умов. друк. арк. Облік.-вид. арк.

Тираж 100 прим.

Видавничо-поліграфічний центр «Економічна думка ТНЕУ»

вул. Береженська, 2, м. Тернопіль, 46004

тел. (0352) 47-58-72

E-mail: edition@tneu.edu.ua